

MOET JE NODIG? GA MAAR DE TUIN IN !

Die kenden we nog niet: Wereldtoilettag, 19 november, uitgeroepen door de VN. Wel iets voor Roemenië. Een kwart van de Roemenen heeft nog een toilet, nou ja, zeg maar poepdoos - een omtimmerd gat in de grond - in de achtertuin. Roemenië staat in dit opzicht op de eerste plaats in de EU. Het aandeel woningen in Roemenië dat geen binnen toilet heeft, is meer dan tien keer hoger dan het EU-gemiddelde. Volgens gegevens

die woensdag door Eurostat zijn gepubliceerd, is ons land de enige EU-lidstaat waar bijna een kwart van de bevolking op het erf naar het toilet gaat. In 2019 woonde ongeveer 2% van de EU-bevolking in huizen zonder toilet. De lidstaten die in dit opzicht het slechtst presteren zijn: Roemenië, waar 24,2% van de inwoners vorig jaar geen toilet had, verder via Bulgarije, Litouwen, Letland, Estland naar Hongarije (3,1%). Roemenië heeft wel aanzienlijke vooruitgang geboekt,

rekening houdend met het feit dat in 2010 het aandeel woningen zonder binnentoilet nog 40,9% bedroeg. In 19 EU-lidstaten komt dit nauwelijks meer voor, aangevoerd door Zweden (waar het bijna 0% is), gevolgd door Luxemburg, Malta, Nederland en Duitsland.

Online school in een boom of op het dak

Online onderwijs is een totale mislukking in veel dorpen van het platteland. Tenminste dat is wat de lokale bevolking ervan vindt. De meesten hebben geen telefoon of tablet, en met een beetje geluk heb je een boom om het signaal op te vangen voor een online les. "Ik zit in de zevende klas, ik deed de toets voor klas VIII, maar ik ga nu al bijna 9 maanden niet naar school. Ik krijg mijn huiswerk via de telefoon, maar soms kijk ik er niet na en begrijp ik er niets van. Ik zou politieagent willen worden" zegt Vlad, een kind van 13 uit het dorp Codreni, een gehucht in de heuvels van Botosani, op meer dan 60 kilometer van de provinciehoofdstad. Net als Vladut zijn er nog duizenden leerlingen in het land. Ofwel zijn ze te arm om zich een hoogwaardige telefoon of laptop te veroorloven, ofwel leven ze in gebieden zonder signaal. Sommigen leren op heel vreemde plekken, op daken, in bomen of op de varkensstal; alleen daar kunnen ze internet ontvangen. De mensen in de gehuchten zeggen dat hun kinderen veroordeeld zijn tot armoede en vooral tot analfabetisme, dat ze sinds het begin van de pandemie pas twee van de laatste negen maanden naar school gaan. Hier op het platteland leven de meeste gezinnen uitsluitend van landbouw en veeteelt. Neculai heeft

bijvoorbeeld vier koeien, vijf varkens en meerdere vogels. Hij wordt om 5 uur 's ochtends wakker en is na zonsondergang klaar met werken. Alleen wat inkomen door het fokken van dieren en wat van het land. Met weinig onderwijs droomde hij altijd dat zijn kinderen in ieder geval een boek konden lezen en iemand konden worden in het

wel TV-sigitaal, maar geen internet

leven. "Mijn handpalmen zijn gebarsten van het werk. Ik werk al sinds ik klein was. We hebben nooit kansen gehad. Als we stoppen, verhongeren we. Alles wat ik verdien, stop ik in de kinderen. Om te zien dat ze de staart van de koe de rug toe keren. Anders blijven ze slaven van de aarde, in armoede. Maar nu sluiten ze de school. Hoe moeten ze leren zonder telefoon?" En zo zijn er tal van verhalen over kinderen, uit gezinnen die amper 600-700 Lei (€ 120-150) te besteden hebben, die hun best doen om nog een beetje onderwijs te krijgen met krakkemikkige telefoons en gestoorde internetsignalen. De achterstand van het platteland op de stad wordt zo alleen maar groter.

Minderjarige moeders onder de 15

Volgens gegevens van het National Institute of Statistics is het aantal geboortes bij meisjes onder de 15 in Europa het hoogst in Roemenië, 749 in 2019. Bijna 18.000 moeders tussen 15 en 19 jaar, op een totaal van 199.720 geboorten in het hele land. Minder dan twee procent van de minderjarige moeders zegt dat ze contact hebben gehad met openbare welzijnsdiensten, volgens onderzoek van Save the Children Romania in 2020. Het totale aantal minderjarige moeders in de EU bedraagt 1.794 (Eurostat), waarvan 749 uit Roemenië, bijna 40%. Seksuele voorlichting is dringend nodig voor kinderen en ouders. Het coronajaar 2020 betekende echter nog minder toegang tot sociale en gezondheidsdiensten voor minderjarigen die zwanger werden. Het gebrek aan middelen om voor vervoer te betalen, evenals het gebrek aan informatie over welke medische diensten tijdens de zwangerschap toegankelijk moeten zijn, verhinderen dat veel zwangere tieners uit achtergestelde plattelandsgebieden naar de dokter gaan. Ze wachten tot de situatie verslechtert of ze nemen hun toevlucht tot zelfmedicatie tijdens de zwangerschap. De tieners hadden gewoon

niemand om aan te spreken. Gesloten poliklinieken, gesloten scholen, ziekenhuizen die abortus weigeren, gebrek aan geld voor medische zorg, etc.. In de meeste medische bureaus waren geen specifieke voorbehoedsmiddelen aanwezig, zoals pillen en condooms. Lokale autoriteiten werken niet mee aan voorlichtingscampagnes. Vaak proberen deze meisjes hun zwangerschap te verbergen. Zo was er recent een geval in Buzău, waar een 14-jarig meisje met haar moeder naar het ziekenhuis ging, klagend over lage rugpijn. Na het consult realiseerden de artsen zich dat het meisje zwanger was en moest bevallen. Haar moeder ontkende dat het een zwangerschap was. De grootste risico's bij tienerzwangerschapen zijn vroeggeboorte, misvormingen van het kind dat zich niet kan ontwikkelen in een kinderlichaam van 12-13 jaar en kindersterfte. In 2019 bevielen 4 op de 10 tieners te vroeg. Roemenië neemt de eerste plaats in wat kindersterfte betreft, 5,8 per duizend in 2019, het dubbele van het Europese gemiddelde. Voeg daar aan toe de 'psychologische en emotionele amputatie' waaraan de tienermoeder lijdt, het stigma waarmee ze te maken heeft, het gezin dat het ontkent en de onmogelijkheid om alleen een kind op te voeden, vooral als het geboren is met misvor-

mingen. Save the Children Roemenië zet het programma ter bestrijding van kindersterfte voort, door steun te verlenen aan meer dan 100.000 moeders in 74 kraamklinieken. Van de zwangere meisjes komt ruim driekwart van het platteland en gaat slechts 10% van hen naar school. Maar hoe zit het met de vaders van deze kinderen? In verreweg de meeste gevallen zijn de vaders tussen de 18 en 25 jaar oud en - niet onbelangrijk - zonder inkomsten.

EEN ONDERZOEK NAAR ARMOEDE

Een vijfde van de kinderen in het dorp vindt zichzelf nooit of slechts af en toe gelukkig, blijkt uit een onderzoek dat dit jaar is uitgevoerd door World Vision Romania. Een op de 14 kinderen zegt een zwaar leven te hebben. Ook geeft 8% van de kinderen aan dat ze niemand hebben om voor hen te zorgen als ze ziek zijn.

Het rapport laat ook zien dat het met de persoonlijke hygiëne, zoals handen wassen voor het eten of na het toilet, tandenpoetsen, slecht gesteld is. Een gevolg van armoede en gebrek aan basisvoorzieningen: stromend water, badkamer en toilet. Zelfs op school worden de minimale hygiënevoorschriften niet altijd nageleefd: op 5% van de scholen is er geen water om de handen te wassen, en bij 12% zijn er geen toiletten met stromend water. Eén op de tien kinderen heeft niet genoeg te eten

en gaat met honger naar bed. In 11% van de huishoudens krijgen kinderen hooguit twee maaltijden per dag en in 10% komt vlees of vis maar één keer per week op het menu van de kleintjes. Meer dan de helft van de kinderen consumeert niet dagelijks zuivel en eieren, en iets minder dan de helft krijgt niet dagelijks groenten en fruit. In 11% van de gezinnen met kinderen onder de vijf jaar zijn ze het afgelopen jaar niet één keer door de huisarts onderzocht. Jongeren komen te vroeg in aanraking met alcohol en tabak, gemiddeld op 13 jarige leeftijd. De bereikbaarheid van de school is een probleem op het platteland, de kinderen zijn soms uren onderweg. Een kwart van hen zegt door niemand geholpen te worden bij het maken van hun huiswerk, vaak ook moeilijk door kou en gebrek aan elektra. Het percentage schoolverlaters is hoog, o.a. door hoge schoolkosten, de matige onderwijskwaliteit, slechte resultaten, en het moeten meehelpen in de huishouding of landbouw. Volgens hetzelfde rapport is meer dan 30% van de ouders van mening dat het voor het vinden van een baan belangrijker is om relaties te hebben dan om een school af te maken, de motivatie voor school komt niet snel van die kant.

Zijn ze arm omdat het hun ontbreekt aan onderwijs, of ontbreekt het hun aan onderwijs omdat ze arm zijn? Alle gegevens schetsen een beeld van een vicieuze cirkel waar men niet meer uit kan komen. Feit is dat ruim een derde van de mensen boven de 15 functioneel analfabeet is. Deze mensen zullen daardoor niet uit de armoede kunnen ontsnappen. In Nederland leven 250.000 (8%) kinderen in armoede, op zich al een schande voor zo'n rijk land, in Roemenië gaat het om bijna de helft van alle kinderen, d.w.z. ruim een miljoen kinderen.

Een somber beeld.